

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE
E FORMACIÓN PROFESIONAL
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DA CORUÑA

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE PERCUSIÓN IV. CURSO 2019-2020

CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA

TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015 do 29 de outubro)

MODIFICADO SEGUNDO AS INSTRUCCIÓN DO 27 DE MARZO DE 2020

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN												
DISCIPLINA PERCUSIÓN												
ESPECIALIDADE:	INTERPRETACIÓN							ITINERARIOS:				
CARÁCTER:	OBRIGATORIO							TIPO DE CLASE:	INDIVIDUAL			
DEPARTAMENTO:	PERCUSIÓN							XEFA DE DPTO.:	Pilar García Ríos			
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso					COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:	Pilar García Ríos, Luis Sobrevela Romaguera		
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII I	Horas de clase semanais:	1 ½		
ECTS/CUAD.	9	9	9	9	10	10	10	12	Observacións:			
DOCENTES:	NOME E APELIDOS							EMAIL/TEL/WEB	TITORÍA			
	Pilar García Ríos							pigarcarios@gmail.com		Mércores 14:30h..		
	Luis Sobrevela Romaguera							sobrevela78@edu.xunta.es		Venres 10:00h		

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS

DESCRITOR: Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que condúzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.

COÑECEMENTOS PREVIOS: Os requeridos para superar o cuadrimestre anterior.

RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS: Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxia principal dáse coa disciplina de Repertorio con Piano acompañante, Repertorio orquestral e Música de Cámara. Débese considerar a estratexia de intentar relacionar dentro do posible os contidos das materias citadas.

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:

- T1 Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
- T2 Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
- T3 Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
- T6 Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersonal.
- T13 Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
- T15 Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
- T17 Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social da importancia do patrimonio cultural, a súa incidencia nos diferentes ámbitos e a súa capacidade de xerar valores significativos.

COMPETENCIAS XERAIS:

- X1 Coñecer os principios teóricos da música e ter desenvolvido adecuadamente aptitudes para o recoñecemento, a comprensión e a memorización do material musical.
- X3 Producir e interpretar correctamente a notación gráfica de textos musicais.
- X6 Dominar un ou máis instrumentos musicais nun nivel adecuado ao seu campo principal de actividade.
- X8 Aplicar os métodos de traballo máis apropiados para superar os retos que se lle presenten no terreo do estudo persoal e na práctica musical colectiva.
- X11 Estar familiarizado cun repertorio amplo e actualizado, centrado na súa especialidade pero aberto a outras tradicións. Recoñecer os trazos estilísticos que caracterizan ao dito repertorio e poder describilos de forma clara e completa.
- X13 Coñecer os fundamentos e a estrutura da linguaxe musical e saber aplicalos na práctica interpretativa, creativa, de investigación ou pedagóxica.
- X21 Crear e dar forma aos seus propios conceptos artísticos tendo desenvolvido a capacidade de expresarse a través deles a partir de técnicas e recursos asimilados.
- X24 Desenvolver capacidades para a autoformación ao longo da súa vida profesional

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:

- E11 Interpretar o repertorio significativo da súa especialidade tratando de xeito adecuado os aspectos que o identifican na súa diversidade estilística.
- E12 Construír unha idea interpretativa coherente e propia.
- E14 Expresarse musicalmente co seu Instrumento/Voz de xeito fundamentado no coñecemento e dominio na técnica instrumental e corporal, así como nas características acústicas, organolóxicas e nas variantes estilísticas.
- E15 Comunicar, como intérprete, as estruturas, ideas e materiais musicais con rigor.
- E16 Argumentar e expresar verbalmente os seus puntos de vista sobre a interpretación, así como responder ao reto que supón facilitar a comprensión da obra musical.
- E10 Coñecer as implicacións escénicas que leva a súa actividade profesional e ser capaz de desenvolver as súas aplicacións prácticas.

Ver a lista e descrición de competencias no DECRETO 163/2015 do 29 de outubro

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1.- Adquirir nivel técnico suficiente como para abordar obras de alto nivel nos instrumentos principais: caixa, marimba, multipercusión, timbais, vibráfono, xilófono e pequena percusión. Sempre orientado e vinculado co feito interpretativo.	E11, E14, X1, X3,X6,XG8,X13, X24, T1, T2, T6, T13, T15, T17.
2.- Desenvolver e aportar ideas propias á interpretación con criterio, coherencia, sensibilidade e imaxinación facendo uso dunha liberdade responsable.	E11, E12, E14, E15, X1, X3,X6, X11,X13,, X21, X24; T1, T3, T6, T13, T15, T17.
3.- Comprender e demostrar a comprensión por medio da interpretación de diferentes culturas e dos distintos estilos musicais ao longo da historia poñendo especial énfase na música do s.XX e XXI.	E11, E12, E14, E15; T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X13, X15.
4.- Tocar en público con destreza e autocontrol tendo en conta os aspectos de arte escénica que debe ter un concerto.	E1, E2, E4, E5, E10, X1,X3,X6,X8, X11, X13, X21, T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17.
5.- Coñecer e aplicar con autonomía distintas técnicas de estudio que axuden a optimizar o tempo e o esforzo valorando a práctica instrumental como proceso de aprendizaxe imprescindible para o futuro exercicio profesional	E1, E2, E4, E5, X6, X8,XG13,XG21, X24; T1, T2, T3, T6, T13, T15.
6.- Valorar con autonomía e obxectividade a propia interpretación	E12; X6, X21, X24, T2, T6, T13, T15.
7.- Elaborar pequenos traballos e notas ao programa sobre as obras que se traballen axudando a comprender mellor a obra e aportando conclusións propias.	E16, X11G, X24; T2, T3, T13, T17)

4. CONTIDOS		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1.- Caixa	Consolidación do golpe de pistón: matices, acentos e apoios. Golpe simple. Dobres golpes. Golpes triples. Golpes de multirrebote. Combinacións de golpes simples, dobres e multirrebote. Interpretación de estudos e obras orquestrais e rudimentais na caixa: respecto das indicacións escritas, os apoios e dirección de compás. Utilización das diferentes áreas da caixa. Os distintos tipos de ataque (por exemplo) downs, fulls, ups e os diferentes golpes intermedios.	Todas
2.- Timbais	Consolidación do golpe de pistón. Articulación legato e staccato. O estilo orquestral no timbal. Interpretación de estudos. A Afinación no timbal.	Todas
3.- Vibráfono	Desenvolvemento da técnica de catro baquetas e o seu sistema de suxeición. Consolidación dos cinco tipos de movemento (rotacións de antebrazos): simple alternado, dobre lateral, dobre vertical, redobre independente. Perfeccionamento dos cambios de intervalo (aperturas extremas). Desprazamentos amplos no teclado. Dampening e apagados con pedal. Articulacións picadas e ligadas con pedal.	Todas
4.- Multipercusión/Pequena percusión	Criterios de colocación dos instrumentos do setup. Os timbres e as súas características dentro do conxunto do set. Os instrumentos de multipercusión e as súas características sonoras: distintas áreas de ataque. A posición fronte ao setup. Conciencia corporal e desprazamentos. A música polifónica para multipercusión: diferenciación de planos sonoros, polirritmias básicas entre timbais. Pequena percusión: técnica específica de pandeireta, triángulo, pratos e castañolas.	Todas
5.- Marimba	Perfeccionamento da técnica a catro baquetas, mecanismo de cambio de intervalos. Perfeccionamento dos cinco tipos de movemento. Distintos tipos de ataque aplicados á marimba: downs, fulls, ups e os diferentes golpes intermedios. Movemento continuo e golpe de pistón aplicado á interpretación. Desprazamentos horizontáis, verticais e oblicuos.	Todas
6.- Audicións e posta en escena	Preparación xeral para unha audición	Todas
7.- Notas ao programa	Elaboración de notas onde se defendan os puntos de vista sobre unha interpretación determinada e onde se facilite a comprensión musical.	Todas
TOTAL SESIÓNS:		16

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introdutorias Acercamento entre alumno e profesor e avaliación inicial. O alumno comentará o traballo feito con anterioridade aportando información de métodos e obras interpretadas. Realizarase exercicios de primeira vista de caixa, timbais e láminas. O profesor fará as preguntas necesarias sobre cuestións musicais e técnicas e expoñerá ao alumno o plan de traballo. O ESTABLECERASE O TRABALLO A REALIZAR EN TODO O CUADRIMESTRE NA PRIMEIRA QUINCENA DO MESMO.	1 ½		1 ½
Exposición práctico-teórica O profesor propoñerá exercicios técnicos, fragmentos ou obras explicando o proceso a seguir para unha interpretación axeitada. A explicación irá acompañada polo exemplo práctico do profesor. O alumno terá que tocar os exemplos interiorizando as indicacións.	7 ½		7 ½
Exposición da práctica individual O alumno interpretará obras ou exercicios técnicos propostos nas clases anteriores. O profesor aclarará dúbidas e guiará ao alumno cara unha interpretación correcta. Do mesmo xeito o profesor aportará estratexias, técnicas e solucións que axuden a superar as dificultades puntuais e que máis adiante se poidan utilizar noutros contextos.	15		15
Práctica individual Coas ferramentas aprendidas na clase o alumno practicará exercicios técnicos e estudiará os fragmentos e obras traballados na clase.		242	242
Pescuda de información, redacción de pequenos textos. O profesor guiará ao alumno para obter información sobre as obras e os compositores dos que interpreta obras. O alumno, redactará notas ao programa e pequenos traballos sobre as obras que están traballando.		4	4
TOTAL HORAS (90h=3ECTS):			270

6. AVALIACIÓN			
CRITERIOS DE AVALIACIÓN	FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
C1, C2 , C4, C5, C6	Seguimento diario das clases presenciais ata 13/04/2020.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, T1, T2, T3, T6, T15.	100%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA EXAME DECEMBRO)			
C1, C2, C3, C4, C5, C6	Audición/exame final de cuadrimestre (duración 40 min)	EI1, EI2, EI4, EI5, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24 T1, T3, T6, T13, T15, T17.	100%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) Os alumnos perderán a avaliación continua en caso de superar as tres faltas por cuadrimestre			
C1, C2 , C3, C4, C5, C6	Opción A: Gravación de vídeo sen editar das obras que teñen programadas para tocar en audición deste cuadrimestre. Opción B: Traballo escrito, de acordo a un modelo establecido, das obras que teñen programadas para o cuadrimestre e das que non podan presentar gravación por carecer de medios.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24 T1, T3, T6, T13, T15, T17.	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
C1, C2 , C3, C4, C5, C6	Opción A: Gravación de vídeo sen editar das obras que teñen programadas para tocar en audición deste cuadrimestre. Opción B: Traballo escrito, de acordo a un modelo establecido, das obras que teñen programadas para o cuadrimestre e das que non podan presentar gravación por carecer de medios.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24 T1, T3, T6, T13, T15, T17.	100%
Observacións:			
O traballo abordará una análise interpretativa das obras programadas para tocar en audición no cuadrimestre correspondente. Deberá ter unha extensión mínima de catro páxinas por obra presentada, en tamaño DIN A-4 con letra arial 12 puntos a dobre espazo, sen contar coas referencias bibliográficas e os títulos. O alumno entregará o traballo en formato PDF por vía telemática ao seu titor na data que se determine a tal efecto durante o período de exames extraordinarios.			
C1.- Interpretar obras de diferentes estilos comprendéndoas e comprendendo o seu contexto.			
C2.- Tocar en público como solista ou acompañado un programa de 35 minutos de duración (sen contar o espazo entre pezas) con destreza e autocontrol.			
C3.- Facer os exercicios técnicos con corrección no movemento e poñendo atención á calidade do son.			
C4.- Demostrar o dominio técnico das pezas interpretadas.			
C5.- Demostrar autonomía á hora de preparar pezas, poñendo ideas propias con criterio coherente, sensibilidade e imaxinación e sen deixar de respectar a partitura facendo uso dunha liberdade responsable.			
C6.- Facer traballos escritos sobre temas relacionados coa materia con capacidade crítica e analítica, aportando datos reveladores.			

7. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

Partituras orientativas

MARIMBA

Dream of the Cherry Blossoms	K. Abe
Nanzy	E. Sejourne
Bayerischer Ländler	Zivkovic
Danzas Mexicanas	G. Stout
Torse III	A. Miyoshi
Etude for a Quiet Hall	C. Deane
Les Violons Morts	N.J. Zivkovic
Two movements for marimba	T. Tanaka
Time for Marimba	M. Miki
Three Movements for a Solo Dancer	E. Kopetzki

VIBRÁFONO

Five miniatures	Morleo/ Piazzola
Arabesque	C. Debussy / trans K.Ervin
Four Bagatelles	G. Steinner
Accul	V.B. Oyonarte
Sonate für vibraphon	H. Genzmer
Etude 6 for vibraphone	G.Pérotin
Prelude and Blues	N. Rosauero

MULTIPERCUSIÓN

The Storm	D. Mikula
Cold Pressed	D. Hollinden
Dusting the Conecting Link	D. Hollinden
Canned Heat	E: Kopetzky
Sudden Change	S. Fink

CAIXA

Estudios (Douze Études)	J. Delecluse
Test Claire	J.Delecluse
Pezzo da Concerto	N.J.Zivkovic
Kim	A. Masson
Recital Piece for Solo Snare Drum	G. Gauthreaux

TIMBAIS

Marcha	E. Carter
Improvisación	E.Carter
Saeta	E.Carter
Drei Szenen fur vier Pauken	X. Joaquin

Dunbar's Delight

R. Erickson

Métodos

Bellson, Louis. Modern Reading Text in 4/4 For All Instruments, Alfred Publishing Company (March 22, 1985).

Cirone, Anthony. Portraits in Rhythm. Bellwin Mills Publishing Corporation 1966

Delecluse, Jacques. Exercices Journaliers 1, 2, 3.. Editions Alphonse Leduc

Delecluse, Jacques, Vingt Studies d'après R. Kreutzer. Editions Alphonse Leduc

Delecluse, Jacques. Vingt Studies pour Xylophone. Editions Alphonse Leduc

Delecluse, Jacques. 12 estudios para Caixa.. Editions Alphonse Leduc

Firth, Vic. The Solo Timpanist. Carl Fisher Publications

Goldenberg, Morris. Modern School: Xylophone, Marimba, Vibraphone. Alfred Publishing Company (October 24, 2002).

Hamilton Green, George George Hamilton Green's Instruction Course for Xylophone: A Complete Course of Fifty Lessons. Meredith Music Publications, March 1, 1983.

Peters, Mitchell. Fundamental Method for Timpani. Alfred Publishing co. 1993.

Peter, Mitchell. Developing Dexterity. Mitchell Peters 1968.

Stevens, Leigh Howard. Method of Movement for Marimba. Keyboard Percussion Publications, 1993.

Morello, Joe. Master Studies 1 e 2. Modern Drummer Publications inc. Hal Leonard Corporation

Stout, Gordon B. Ideo-kinetics. M. Baker Publications, NY1993.

Textos sobre música e percusión

Blades, James. Percussion Instruments and Their History, The Bold Strummer LTD, 1970

Blum, David. Casals y el arte de la interpretación. Idea Books 2000

Dibelius Ulrich. La música contemporánea a partir de 1945, Akal Música, 2004

Klöppel, Renate. Ejercitación mental para músicos. Idea Books 2005.

Montagu, Jeremy. Timpani –Percussion, Yale Music Instrument Series, 2002

Reynolds, Roger. Form and Method Composing Music, Routledge, 2002

Schick, Steven. The Percussionist's Art, University of Rochester Press, 2006

Varios . Percussive Notes, arquivos da Percussiove Arts Society dende 1960.
<http://www.pas.org>